

HARIDUSE- JA NOORSOOTÖÖ EELARVE LÄBIRÄÄKIMISTE TÖÖRÜHMA KOOSOLEKU PROTOKOLL

18.09.2024 nr 1.1-7/24/34

Koosoleku toimumise aeg: 03.09.2024

Algus kell 14.00, lõpp kell 16.00

Juhatas: Kristi Vinter-Nemvalts

Protokollis: Karin Aksalu

Osa võtsid: Liina Pöld (HTM); Liis Lehiste (HTM); Indrek Riisaar (HTM); Indrek Kilk (HTM); Angela Saksing (ELVL); Tiivi Tiido (Viljandi Linnavalitsus); Laur Kaljuvee (Rakvere Linnavalitsus); Mikk Lõhmus (RaM); Andrus Jõgi (RaM); Kaarel Rundu (Tallinna Haridusamet); Ene Täht (Pärnu linn); Jaak Raie (HARNO); Katrin Markii (Viimsi Vallavalitsus); Heiki Hansen (Elva Vallavalitsus); Heidi Uustalu (HTM); Mari-Epp Täht (Haapsalu Linnavalitsus).

Puudusid: Robert Lippin (Harku Vallavalitsus); Ingar Dubolazov (HTM)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Kristina Kallas; Anzori Barkalaja (HTM); Daniel Kõiv (HTM); Priit Valk (HTM); Ülle Matsin (HTM); Jan Trei (Eesti Linnade ja Valdade Liit); Maris Toomel (Eesti Linnade ja Valdade Liit); Salle Andresson (HTM);

PÄEVAKORD

1. Valitsuse valdkonnapoliitika- Haridus- ja teadusminister Kristina Kallas
2. Kohalike omavalitsuste finantsolukorrast lähtudes uuest majandusproгноosist- Andrus Jõgi
3. ELVLi eelarve läbirääkimiste ettepanekud ning ministeeriumi seisukohad- Maris Toomel, Kristi Vinter-Nemvalts
4. Koolivõrgu korrastamine- Indrek Riisaar
5. Hariduslepe protsessi hetkeseis- Liina Pöld, Indrek Kilk
6. ELVLi tööplaani ülevaatamine- Angela Saksing
7. Kavandatavad seadusemuudatused seoses koolijuhi atesteerimise ja tähtajaliste töölepingutega- Liis Lehiste
8. Info- Liis Lehiste

1. Valitsuse valdkonnapoliitika- Haridus- ja teadusminister Kristina Kallas

Kristina Kallas annab ülevaate sellest, mis riigieelarvelises vaates haridusvaldkonda ees ootab. 2025. aastal tõenäoliselt õpetaja töötasu alammäära tõusu ei toimu. 2026., 2027. ja 2028. aasta on praegu sihil, et leida riigieelarvelisi vahendeid pikemaajalise kokkuleppe saavutamiseks alammäära osas RESis. Peame tagama selle, et õpetajate töötingimused ja karjäärimudel oleksid kokku lepitud ja palgaläbirääkimistel kindlus olemas. Haridus- ja Teadusministeerium peab oma haldusalas järgneva kolme aasta jooksul kärpima 80 miljonit eurot, millest järgmisel aastal 40 miljonit eurot. Me ei kärbi eestikeelsele õppele üleminekut, st. palgatoetus Ida-Virumaale säilib kuni aastani 2030. Me ei kärbi kutseharidust ja teaduse baasrahastust. Püüame kärpida

nii, et me kahjustaks võimalikult vähe hariduse põhifunktsioone. Koolilõuna toetus on hetkel kärpearvutuse baasis sees, see tähendab, et kui me koolilõunat ei kärbi, siis tuleb see võtta kusagilt mujalt haridusest. Kärpest on välja võetud ainult õpetajate palgad.

Laur Kaljuvee soovib teada, kas on võimalik natuke täpsemalt öelda, mis on need read, kuhu tuleb kiirelt hakata katteallikaid otsima? Küsitakse ka huvihariduse kohta.

Kristina Kallas vastab, et praeguses ettepanekus on meie arvutuses huvihariduse kärbe sees. Lasteaiaõpetajate toetuse kärbe praegu sees ei ole. Siiski möönab minister, et antud info on liiga ennatlik, sest lõpuks teeb otsuse koalitsioon.

Laur Kaljuvee küsib, kas on veel midagi, millega veel ei peaks arvestama? **Kristina Kallas** vastab, et väikekoolide toetus ei ole kärpes sees.

Jan Trei küsib koolilõuna toetuse kohta ja soovib teada, millal võiks ajaliselt olla lõplik seis kärpe osas paigas. **Kristina Kallas** ütleb, et eelistus on teha konkreetset otsust ja panna prioriteedid paika, mitte kärpida igalt poolt proportsionaalselt. Eelarve läheb valitsusse 25.09.

Kristina Kallas arvab, et praegune raske eelarveline seis on hea aeg, kus KOVid saavad oma prioriteedid üle vaadata, kuhu oma raha suunata. Riigi eesmärgiks on liikuda sinna suunda, et anda gümnaasiumiastme vastutus riigile. Koalitsioonileppes on see kokku lepitud. See tähendab, et väikegümnaasiumite rahastus võib ka kärpe alla minna. Lisaks on ettepanek see, et üldhariduse jooksvatest kuludest võiks 60% minna õpetajate palkadeks.

Laur Kaljuvee küsib kohustusliku kooliea tõstmise teemal.

Kristina Kallase sõnum KOVidele on, et põhikoolijärgsete õppekohtade tagamise kohustus on riigil mitte KOVil. KOVidele tuleb seirekohustus, mis on neil ka täna.

Küsitakse, kas koolieelse lasteasutuse seadusega seoses on ka mingeid tähtsusi? **Kristina Kallas** vastab, et koolieelse lasteasutuse seadus on esimese lugemise läbinud, teine lugemine veel tuleb. Loodetavasti võetakse seaduse eelnõu vastu tähtaegselt.

2. Kohalike omavalitsuste finantsolukorrast lähtudes uuest majandusproгноosist-Andrus Jõgi

KUULATI Andrus Jõgi ettekannet.

Tekkis arutelu KOVide palgatõusu surve ja tööjõu leidmise osas.

Laur Kaljuvee küsib, kas on arengut alushariduse pedagoogide toetuse ja selle lahti sidumine üldhariduspedagoogide töötasust selles võtmes, et 90% piir ei oleks enam aluseks toetuse saamisel.

Kristina Kallas vastab, et seoses alushariduse seaduse menetlemisega tegi valitsus protokollilise otsuse, et juhul kui ELVL suudab võtta oma kollektiivlepingu läbirääkimise osapoole rolli alushariduse õpetajate palga osas, siis sel juhul annab valitsus 2026. aastaks lasteaja õpetajate palgatoetuse KOVide tulubaasi. Seejärel peavad KOVid ise EHLiga läbirääkimisi palga alammäära osas. Aaviksoo raport on näidanud, et alushariduse andmisega saavad KOVid suurepäraselt hakkama ja mingit alust riigil sinna sekkuda ei ole.

Tiivi Tiido küsib, kas kärbe puudutab mingil määral ka õppevahendite toetust? Lisaks uurib ta, kuidas suurendada võimekust, et digikirjandus suuremalt kasutusele võtta?

Liina Põld vastab, et üldharidus tegeleb praegu õppekirjanduse regulatsiooni uuendamisega. Määrustik räägib täna ainult paberil olevast kirjandusest, kuigi turul on palju head digitaalset õppekirjandust.

3. ELVLi eelarve läbirääkimiste ettepanekud ning ministeeriumi seisukohad- Maris Toomel, Kristi Vinter-Nemvalts

KUULATI Maris Toomel ettekannet (eelarve läbirääkimiste prioriteedid on lisatud protokollile).

Jan Trei lisab, et on arutanud võimalust kaasata liidu rahanduse ja maksupoliitika töörühma rahastusmudeli teemasse. Edastame konkreetsed ettepanekud nii Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi kui Haridus- ja Teadusministeeriumi lauale. **Lisaks on Jan Treil ettepanek ministrile:** 16.09 toimub meil Valitsuskomisjon ning sooviksime, et riigieelarve läbirääkimiste lõpp-protokollis võiks kajastuda ka haridusvaldkonnas kokkulepitud 2025 riigieelarve vaatest.

Kristina Kallas toetab haridustoetuse õiglast jaotamist ja sellepärast on algatatud rahastusmudeli muudatuse arutelud. Hetkel kompenseerib rahastusmudel kahanemist, aga mitte kasvamist, pihta saavad kasvavad piirkonnad (Tallinn, Harjumaa KOVid). Kui laste arv kasvab, siis haridustoetus proportsionaalselt järele ei tule ja kui vastavalt kahaneb, siis jääb haridustoetus samaks. Koolitoidu osas lisab minister, et lastevanemate panus koolitoidu maksmisesse tuleb tõenäoliselt KOVide tasemel arutlusele võtta. Koolitoidu maksmisest vabastatakse kõik need lapsevanemad, kellel on sissetulekuga probleeme. Tartu ja ka Elva on kogemuse võimalikuks jagajaks.

4. Koolivõrgu korrastamine- Indrek Riisaar

KUULATI Indrek Riisaare ettekannet

Vabariigi Valitsuse tööplaani on lisatud keskkhariduse koolivõrgu ja korralduse seaduse tasandil korrastamise seaduseelnõu väljatöötamiskavatsus tähtajaga mai 2025. Selleks ajaks soovime eelnõu juba partneritega, sh ELVL kooskõlastada. Võtame eesmärgiks VTK projekt valmis saada selle aasta lõpuks, et saaksime seda ELVL-iga arutama hakata. Kaasame ka teisi partnereid, esimesena oleme kokku leppinud kohtumise Arenguseire Keskusega, kes on ka ise sama teemat uurinud ning valmis panustama.

VTK-s puudutame võimalikke lahendusi ja hindame mõjusid.

Vajadus lahendus leida seaduse tasemel tõusetus ka kohtumistest kohalike omavalitsustega. Suur osa kohtunud KOV juhtidest pidas vajalikuks, et raamistik seatakse riigi poolt seaduse tasandil.

Heiki Hansen küsis, kas kohtuti nende KOV-idega, kes peavad gümnaasiume, kus on alla 40-ne õpilase?

Indrek Riisaar vastab, et kohtuti nendega, kes ise soovi avaldasid, et käimasolevat koolivõrgu korrastamist toetada, kohtuti nendega, kus kahanevas piirkonnas on alla 40-ne õpilasega gümnaasiumiaste ja osaga nendest KOV-idest, keda alla 40-ne gümnaasiumi astmega koolide võimalik tegevuse lõpetamine puudutaks, so valmisolek rohkemate õpilaste vastuvõtuks. Oleme valmis ka edaspidi kõigi KOV-idega kohtuma ja koolivõrgu korrastamist arutama.

Jan Trei lisab, et on oluline otsustada kuidas edasi liikuda ning lisab, et kahtlemata on tegemist olulise küsimusega. Hetkel on jagatud vastutus, millised suunised võiksid pidi olla.

Indrek Riisaar täiendab, et teema puudutab otseselt õpetajate töötasu, õpetajate järelkasvu ja suure mõjuga on ka investeeringuvajadustele.

5. Haridusleppe protsessi hetkeseis- Liina Pöld, Indrek Kilk

Liina Pöld annab ülevaate haridusleppe protsessi hetkeseisu osas. Järgmine kohtumine toimub 27.09. Viimasel kohtumisel on plaanis mõned eriarvamuse lahendada, mis on veel üles jäänud.

Angela Saksing uurib, mis saab siis, kui KOV otsustab mitte alla kirjutada.

Indrek Kilk vastab, et siis ei ole antud KOV lepingu osapooleks.

Angela Saksing küsib millal jõuab nendeni materjalid, täpsemalt lepingu põhi?

Liis Lehist vastab, et lepingu põhi on olemas, aga on vaja veel ministriga kooskõlastada.

Laur Kaljuvee küsib edasise ajakava ja pikema plaani kohta.

Liina Pöld vastab, et eesmärk on leping sõlmida hiljemalt 31.12.2024, mis sai riikliku lepitajaga kokku lepitud, seega oleme ajakavas.

Tekkis arutelu, kas haridusleppe projekt jõuab oktoobri või novembri KOVide volikogudesse.

6. ELVLi tööplaani ülevaatamine- Angela Saksing

KUULATI Angela Saksing ettekannet. Angela lisab, et tööplaani punktide tähtajad on vaja veelkord üle vaadata.

Laur Kaljuvee on sõnum ministrile alushariduse töötajate palkade osas. Ettepanek on selline, et riigi toetuse komponent ei kaoks ära juhul kui KOV otsustab alushariduse õpetaja töötasu lahti siduda üldhariduspedagoogide alammäärast.

Angela Saksing lisab, et see, et ELVL peab võtma rolli kollektiivlepingu läbirääkimistel alushariduse õpetajate palga alamäära osas, tuli alles täna lauale ja täna ei saa antud teema osas veel mingit seisukohta võtta.

Jan Trei lisab, et saavad oma töörühmas võtta teemaks.

Anzori Barkalaja lisab veel, et minister ütles oma seisukoha välja, et alushariduse õpetajate palgatoetus läheb KOVide tulubaasi, mis on KOVide ja ELVLi omavaheline kokkuleppe teema.

Laur Kaluvee lisab omalt poolt, et soovivad antud tingimuse osas veel arutada.

Angela Saksing teeb ettepaneku võtta tööplaani punkt 8, millega hakata tegelema uuel aastal. Kõik kohalolijad nõustuvad.

Anzori Barkalaja soovib logopeedi teema osas kirjutada otse Tartu Ülikoolile. Tööandjatena esitaksid nad sotsiaalse tellimuse, millel oleks tugevam mõju.

7. Kavandatavad seadusemuudatused seoses koolijahi atesteerimise ja tähtajaliste töölepingutega- Liis Lehist

Liis Lehist annab lühidalt ülevaate kavandatud seadusemuudatuse sisu osas. Lisaks rõhutab

ta, et tegemist on seaduse väljatöötamise kavatsuse mitte eelnõuga. Kavatsuse eesmärk on ettepanekud lauda tuua, ühiskondlikku arutelu algatada ja partneritelt tagasisidet saada. ELVLi poolsest tagasisidest ei olnud võimalik lugeda välja konkreetset seisukohta, kuid tagasiside dokumendis oli kokkuvõtva lausena kirjas: ettepanek ministeeriumile on toetada koolipidajaid ja koolijuhte mitteregulatiivsete meetmete rakendamisel, kasvatades nii usalduslikku koostööd ja pidajate võimekust.

Angela Saksing lisab omalt poolt, et on oma liikmetele tagasisidestamise ja arvamuse saatmiseks antud dokumendi saatnud ning selle põhjal dokumendi kokku pannud. Küsimusi on välja toodud suurel hulgal.

Tekib arutelu koolijuhtide tähtajaliste lepingute osas.

8. Info

Liis Lehist: Haridusleppe kohtumisel lepidi kokku, et rahastusmodeli võimaliku muudatuse arutelu jätkatakse ELVLi hariduse- ja noorsootöö eelarve läbirääkimiste töörühmas, kuhu kutsutakse vastavalt teemale nõ vaatlejana ka EHLi, EKJÜ ja erakoolide pidajate esindajad. Tutvustati töörühma ajakava ettepanekut. Töörühma esimene kohtumine toimub 3. oktoobril kell 10.30 – 13.00 Tartus, luuakse ka veebist liitumise võimalus. Järgmised kohtumised toimuvad 14. novembril, 30. jaanuaril ning 27. märtsil. Viimane kohtumine toimub maikuus, mille aeg lepitakse kokku jooksvalt.

(allkirjastatud digitaalselt)
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
protokollija